

ROZHODNUTIE RADY

z 30. novembra 2009

o uzavretí Haagskeho protokolu z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciú povinnosť Európskym spoločenstvom

(2009/941/ES)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

rozhodnutím ani nepodliehajú jeho uplatňovaniu, ako sa uvádza v odôvodneniach 11 a 12.

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) v spojení článkom 300 ods. 2 prvým pododsekom druhou vetou a článkom 300 ods. 3 prvým pododsekom,

(6) Spoločenstvo by preto malo schváliť protokol.

so zreteľom na návrh Komisie,

(7) Protokol by sa mal uplatňovať medzi členskými štátmi najneskôr od 18. júna 2011, t. j. odo dňa uplatňovania nariadenia (ES) č. 4/2009.

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

keďže:

(8) Ak protokol nenadobudne platnosť 18. júna 2011, t. j. odo dňa uplatňovania nariadenia (ES) č. 4/2009, v dôsledku úzkej väzby medzi protokolom a nariadením (ES) č. 4/2009 by sa pravidlá protokolu mali vykonávať v Spoločenstve predbežne. Na tento účel by sa pri uzavretí protokolu malo vydať jednostranné vyhlásenie.

(1) Spoločenstvo sa usiluje o vytvorenie spoločného justičného priestoru založeného na zásade vzájomného uznávania rozhodnutí.

(2) V nariadení Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti ⁽²⁾ sa stanovuje, že rozhodné právo pre vyživovaciú povinnosť sa určuje v súlade s Haagskym protokolom z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciú povinnosť (ďalej len „protokol“) v členských štátoch viazaných týmto protokolom.

(9) Pravidlá protokolu by mali určovať rozhodné právo pre vyživovaciú povinnosť, ak sa má rozhodnutie o tejto povinnosti uznať a vykonať podľa pravidiel týkajúcich sa zrušenia doložky vykonateľnosti stanovených v nariadení (ES) č. 4/2009. S cieľom zabezpečiť, aby sa v Spoločenstve uplatňovali rovnaké kolízne normy pre pohľadávky na výživné týkajúce sa obdobia pred nadobudnutím platnosti alebo predbežným vykonávaním protokolu, ako aj po ňom v Spoločenstve, pravidlá protokolu by sa bez ohľadu na jeho článok 22 mali vzťahovať aj na pohľadávky týkajúce sa obdobia pred touto udalosťou. Na tento účel by sa pri uzavretí protokolu malo vydať jednostranné vyhlásenie.

(3) Protokol je hodnotným príspevkom k zabezpečeniu väčšej právnej istoty a predvídateľnosti pre oprávnených na výživné a povinných. Uplatňovanie jednotných pravidiel na určenie rozhodného práva umožní voľný pohyb rozhodnutí o vyživovacej povinnosti v Spoločenstve bez akejkoľvek formy kontroly v členskom štáte, v ktorom sa žiada ich vykonanie.

(4) Článok 24 protokolu umožňuje, aby organizácie regionálnej hospodárskej spolupráce ako Spoločenstvo podpísalo, akceptovalo, schválilo protokol alebo k nemu pristúpilo.

(10) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Írsko zúčastňuje na prijímaní a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

(5) Spoločenstvo má výlučnú právomoc vo všetkých záležitostiach, ktoré sa riadia protokolom. Tým nie je dotknuté postavenie členských štátov, ktoré nie sú viazané týmto

(11) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijímaní tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

⁽¹⁾ Stanovisko z 24. novembra 2009 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1.

- (12) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o založení Európskej únie a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijímaní tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

ROZHODLA TAKTO:

Článok 1

Týmto sa v mene Európskeho spoločenstva schvaľuje Haagsky protokol z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre výživovaciú povinnosť.

Text protokolu je pripojený k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Týmto sa predseda Rady poveruje určiť osobu(-y) splnomocnenú(-é) podpísať protokol s cieľom zaviazat Spoločenstvo.

Článok 3

Pri uzatváraní protokolu Spoločenstvo v súlade s článkom 24 protokolu vydá toto vyhlásenie:

„Európske spoločenstvo vyhlasuje v súlade s článkom 24 protokolu, že vykonáva právomoc nad všetkými otázkami, ktoré sa spravujú protokolom. Jeho členské štáty sú viazané protokolom na základe jeho uzatvorenia Európskym spoločenstvom.

Na účely tohto vyhlásenia výraz ‚Európske spoločenstvo‘ nezahŕňa Dánsko na základe článkov 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, a Spojené kráľovstvo na základe článkov 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.“

Článok 4

1. V rámci Spoločenstva sa pravidlá protokolu budú predbežne vykonávať od 18. júna 2011 bez toho, aby bol dotknutý článok 5 tohto rozhodnutia, t. j. odo dňa uplatňovania nariadenia (ES) č. 4/2009, ak protokol ešte nenadobudol k tomuto dňu platnosť.

2. Pri uzatváraní protokolu Spoločenstvo so zreteľom na možné predbežné vykonávanie uvedené v odseku 1 vydá toto vyhlásenie:

„Európske spoločenstvo vyhlasuje, že bude pravidlá protokolu predbežne vykonávať od 18. júna 2011, t. j. odo dňa uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach výživovacej povinnosti ⁽¹⁾, ak protokol nenadobudol k tomuto dňu platnosť v súlade so svojím článkom 25 ods. 1.“

Článok 5

1. Bez ohľadu na článok 22 protokolu určujú pravidlá protokolu aj rozhodné právo pre výživné požadované v členskom štáte, ktoré sa týka obdobia pred nadobudnutím platnosti alebo predbežným vykonávaním protokolu v Spoločenstve, a to v prípadoch, keď sa podľa nariadenia (ES) č. 4/2009 konania začali, keď bol súdny zmier schválený alebo uzavretý, alebo keď boli verejné listiny formálne vyhotovené po 18. júni 2011, dátume uplatňovania nariadenia (ES) č. 4/2009.

2. Pri uzatváraní protokolu vydá Spoločenstvo toto vyhlásenie:

„Európske spoločenstvo vyhlasuje, že bude uplatňovať pravidlá protokolu aj na výživné požadované v jednom zo svojich členských štátov, ktoré sa týka obdobia pred nadobudnutím platnosti alebo predbežným vykonávaním protokolu v Spoločenstve, a to v prípadoch, keď sa podľa nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach výživovacej povinnosti ⁽¹⁾ konania začali, keď bol súdny zmier schválený alebo uzavretý, alebo keď boli verejné listiny formálne vyhotovené po 18. júni 2011, dátume uplatňovania uvedeného nariadenia.“

V Bruseli 30. novembra 2009

Za Radu
predsedníčka
B. ASK

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1.

PRÍLOHA

PREKLADATELSKÉHO

PROTOKOL

o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť

Signatárske štáty tohto protokolu,

želajúc si stanoviť spoločné ustanovenia týkajúce sa rozhodného práva pre vyživovaciu povinnosť,

želajúc si zmodernizovať haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť k deťom z 24. októbra 1956 a haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 2. októbra 1973,

želajúc si vypracovať všeobecné pravidlá o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť, ktoré môžu doplniť haagsky Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z 23. novembra 2007,

sa preto rozhodli uzavrieť tento protokol a dohodli sa na týchto ustanoveniach:

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Tento protokol určuje rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinného vzťahu, rodičovstva, manželstva alebo švagrovských vzťahov, vrátane vyživovacej povinnosti voči dieťaťu bez ohľadu na osobný stav rodičov.

2. Rozhodnutia vydané pri uplatňovaní tohto protokolu nemajú vplyv na existenciu žiadneho zo vzťahov uvedených v odseku 1.

Článok 2

Všeobecné uplatňovanie

Tento protokol sa uplatní, aj keď rozhodným právom je právo nezmluvného štátu.

Článok 3

Všeobecné kritérium rozhodného práva

1. Pokiaľ nie je v tomto protokole ustanovené inak, vyživovacia povinnosť sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného.

2. V prípade zmeny obvyklého pobytu oprávneného sa od okamihu zmeny uplatňuje právny poriadok štátu nového obvyklého pobytu.

Článok 4

Osobitné kritériá v prospech niektorých oprávnených

1. Nasledujúce ustanovenia sa uplatnia v prípade vyživovacej povinnosti:

a) rodičov voči svojim deťom;

b) iných osôb ako rodičov voči osobám, ktoré nedosiahli vek 21 rokov, okrem povinností vyplývajúcich zo vzťahov uvedených v článku 5; a

c) detí voči svojim rodičom.

2. Ak oprávnenému nemožno priznať výživné od povinného podľa právneho poriadku určeného podľa článku 3, uplatní sa právny poriadok štátu konajúceho súdu.

3. Bez ohľadu na článok 3, ak oprávnený podal návrh na príslušný orgán štátu obvyklého pobytu povinného, uplatní sa právny poriadok tohto štátu. Ak však oprávnenému nemožno priznať výživné od povinného podľa tohto právneho poriadku, uplatní sa právny poriadok štátu obvyklého pobytu oprávneného.

4. Ak oprávnenému nemožno priznať výživné od povinného podľa právneho poriadku určeného podľa článku 3 a odsekov 2 a 3 tohto článku, uplatní sa právny poriadok štátu ich spoločného štátneho občianstva, ak majú spoločné občianstvo.

Článok 5

Osobitné kritérium týkajúce sa manželov a bývalých manželov

V prípade vyživovacej povinnosti medzi manželmi, bývalými manželmi alebo osobami, ktorých manželstvo bolo vyhlásené za neplatné, sa článok 3 neuplatní, ak proti tomu jeden z účastníkov namietne a právny poriadok iného štátu, najmä štátu ich posledného obvyklého pobytu, má s manželstvom užšiu väzbu. V takom prípade sa uplatní právny poriadok tohto druhého štátu.

Článok 6

Osobitné pravidlo odporovateľnosti

V prípade inej vyživovacej povinnosti ako vyživovacej povinnosti vyplývajúcej zo vzťahu rodiča k svojmu dieťaťu a vyživovacích povinností uvedených v článku 5 môže povinný namietat proti nároku oprávneného z dôvodu, že ani podľa právneho poriadku štátu obvyklého pobytu povinného ani podľa právneho poriadku štátu spoločného štátneho občianstva účastníkov, ak majú spoločné občianstvo, taká povinnosť neexistuje.

Článok 7

Voľba rozhodného práva pre určité konanie

1. Bez ohľadu na články 3 až 6 oprávnený na výživné a povinný si môžu výlučne pre určité konania v danom štáte výslovne zvoliť právny poriadok tohto štátu ako rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť.

2. Voľba pred začatím takého konania sa musí urobiť dohodou podpísanou oboma účastníkmi, v písomnej forme alebo zaznamenatej na médiu, ktoré umožňuje, aby údaje v ňom zaznamenané boli následne dostupné.

Článok 8

Voľba rozhodného práva

1. Bez ohľadu na články 3 až 6 oprávnený na výživné a povinný si môžu kedykoľvek zvoliť ako rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť jeden z týchto právnych poriadkov:

- a) právny poriadok štátu, ktorého občanom je jeden z účastníkov v čase voľby;
- b) právny poriadok štátu obvyklého pobytu jedného z účastníkov v čase voľby;
- c) právny poriadok zvolený účastníkmi ako rozhodné právo pre ich majetkový režim alebo právny poriadok, ktorý sa na ich majetkový režim skutočne uplatnil;
- d) právny poriadok zvolený účastníkmi ako rozhodné právo pre ich rozvod alebo rozluku alebo právny poriadok, ktorý sa na ich rozvod alebo rozluku skutočne uplatnil.

2. Takáto dohoda musí mať písomnú formu alebo sa musí zaznamenať na médiu, ktoré umožňuje, aby údaje v ňom zaznamenané boli následne dostupné, a musí byť podpísaná oboma účastníkmi.

3. Odsek 1 sa neuplatní na vyživovaciu povinnosť voči osobe mladšej ako 18 rokov alebo voči dospeléj osobe, ktorá z dôvodu zmenenej alebo nedostatočnej osobnej spôsobilosti nie je schopná chrániť si svoje záujmy.

4. Bez ohľadu na právny poriadok zvolený účastníkmi podľa odseku 1, otázka, či sa oprávnený môže vzdať svojho práva na výživné, sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného v čase voľby.

5. Pokiaľ v čase voľby účastníci neboli úplne informovaní a neboli si vedomí dôsledkov svojej voľby, právny poriadok zvolený účastníkmi sa neuplatní, ak by jeho uplatnenie viedlo k zjavne nespravodlivým alebo neprimeraným následkom pre ktoréhokoľvek z účastníkov.

Článok 9

„Domicile“ namiesto „štátneho občianstva“

Štát, ktorý používa „domicile“ ako kolízne kritérium v rodinných veciach, môže oznámiť Stálemu byru Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného, že pre veci, v ktorých budú konať jeho orgány, sa v článkoch 4 a 6 pojem „štátne občianstvo“ nahrádza pojmom „domicile“, tak ako je chápaný v tomto štáte.

Článok 10

Verejné orgány

Právo verejného orgánu žiadať o náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému namiesto výživného sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorému tento orgán podlieha.

Článok 11

Rozsah pôsobnosti rozhodného práva

Rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť určuje okrem iného:

- a) či, v akom rozsahu a od koho smie oprávnený požadovať výživné;
- b) rozsah, v akom môže oprávnený požadovať výživné za dobu minulú;
- c) spôsob výpočtu výšky výživného a jeho valorizáciu;
- d) kto je oprávnený začať konanie o výživnom s výnimkou otázok týkajúcich sa procesnej spôsobilosti a zastupovania v konaní;
- e) prekluzívne alebo premlčacie lehoty;
- f) rozsah vyživovacej povinnosti povinného, keď verejný orgán žiada o náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému namiesto výživného.

Článok 12

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Na účely tohto protokolu pojem „právny poriadok“ označuje všetky platné právne normy štátu okrem kolíznych noriem.

Článok 13

Verejný poriadok

Uplatnenie právneho poriadku určeného podľa tohto protokolu možno odmietnuť, len ak by jeho účinky boli v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu konajúceho orgánu.

Článok 14

Určenie výšky výživného

Aj keby rozhodné právo ustanovovalo inak, zohľadnia sa pri určovaní výšky výživného potreby oprávneného a možnosti povinného, ako aj akákoľvek kompenzácia priznaná oprávnenému namiesto pravidelných platieb výživného

Článok 15

Neuplatňovanie protokolu na vnútroštátne kolízie zákonov

1. Zmluvný štát, v ktorom sa na vyživovaciu povinnosť uplatňujú rôzne právne systémy alebo súbory právnych noriem, nie je povinný uplatňovať normy tohto protokolu pri kolízii výlučne medzi týmito rôznymi právnymi systémami alebo súbormi právnych noriem.

2. Tento článok sa neuplatní na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie.

Článok 16

Právne systémy, ktoré sú nejednotné z územného hľadiska

1. Vo vzťahu k štátu, v ktorom sa na otázky upravené v tomto protokole uplatňujú v rôznych územných celkoch dva alebo viac právnych systémov alebo súborov právnych noriem:

- a) každý odkaz na právny poriadok štátu sa vo vhodnom prípade považuje za odkaz na právny poriadok platný v príslušnom územnom celku;
- b) každý odkaz na príslušné orgány alebo verejné orgány tohto štátu sa vo vhodnom prípade považuje za odkaz na orgány oprávnené konať v príslušnom územnom celku;
- c) každý odkaz na obvyklý pobyt v tomto štáte sa vo vhodnom prípade považuje za odkaz na obvyklý pobyt v príslušnom územnom celku;
- d) každý odkaz na štát spoločného štátneho občianstva dvoch osôb sa považuje za odkaz na územný celok určený právnym poriadkom tohto štátu, alebo ak neexistujú príslušné normy, na územný celok, s ktorým má vyživovacia povinnosť najužšiu väzbu;
- e) každý odkaz na štát štátneho občianstva osoby sa považuje za odkaz na územný celok určený právnym poriadkom tohto štátu, alebo ak neexistujú príslušné normy, na územný celok, s ktorým má táto osoba najužšiu väzbu.

2. Na účely určenia rozhodného práva podľa tohto protokolu vo vzťahu k štátu, ktorý sa skladá z dvoch alebo viacerých územných celkov, z ktorých každý má vlastný právny systém alebo súbor právnych noriem pre otázky upravené v tomto protokole, uplatnia sa tieto pravidlá:

- a) ak v takomto štáte existujú platné právne predpisy určujúce, právo ktorého územného celku je rozhodné, uplatní sa právny poriadok tohto celku;

- b) ak také právne normy neexistujú, uplatní sa právny poriadok príslušného územného celku podľa v odseku 1.

3. Tento článok sa neuplatní na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie.

Článok 17

Právne systémy, ktoré sú nejednotné z osobného hľadiska

Na účely určenia rozhodného práva podľa tohto protokolu vo vzťahu k štátu, ktorý má v otázkach upravených týmto protokolom dva alebo viac právnych systémov alebo súborov právnych noriem, ktoré sa vzťahujú na rôzne kategórie osôb, sa každý odkaz na právny poriadok tohto štátu považuje za odkaz na právny systém určený právnymi predpismi platnými v tomto štáte.

Článok 18

Vzťah k predchádzajúcim haagskym dohovorom o výživnom

Vo vzťahoch medzi zmluvnými štátmi tento protokol nahrádza haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 2. októbra 1973 a haagsky Dohovor o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť k deťom z 24. októbra 1956.

Článok 19

Vzťah k ostatným právnym nástrojom

1. Tento protokol nemá vplyv na ostatné medzinárodné právne nástroje, ktorých zmluvnými stranami sú alebo budú zmluvné štáty tohto protokolu a ktoré obsahujú ustanovenia týkajúce sa otázok upravených týmto protokolom, ak zmluvné strany takéhoto právneho nástroja nevyhlásia inak.

2. Odsek 1 sa uplatní aj na jednotné zákony založené na existencii osobitných väzieb regionálnej alebo inej povahy medzi zúčastnenými štátmi.

Článok 20

Jednotný výklad

Pri výklade tohto protokolu sa prihliada na jeho medzinárodný charakter a na potrebu podpory jeho jednotného uplatňovania.

Článok 21

Hodnotenie praktického uplatňovania protokolu

1. Generálny tajomník Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného zvolá podľa potreby zvláštnu komisiu na účely hodnotenia praktického uplatňovania tohto protokolu.

2. Na účely takéhoto hodnotenia spolupracujú zmluvné štáty so Stálym byrom konferencie medzinárodného práva súkromného pri zhromažďovaní judikatúry týkajúcej sa uplatňovania tohto protokolu.

Článok 22**Prechodné ustanovenia**

Tento protokol sa neuplatní na výživné požadované v zmluvnom štáte za obdobie pred nadobudnutím platnosti protokolu pre daný štát.

Článok 23**Podpis, ratifikácia a prístup**

1. Tento protokol je otvorený na podpis všetkým štátom.
2. Tento protokol podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu signatárskymi štátmi.
3. Tento protokol je otvorený na prístup všetkým štátom.
4. Listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe sa ukladajú na Ministerstve zahraničných vecí Holandského kráľovstva, ktoré je depozitárom tohto protokolu.

Článok 24**Organizácie regionálnej hospodárskej integrácie**

1. Organizácia regionálnej hospodárskej integrácie, ktorá je tvorená suverénnymi štátmi a má právomoc v niektorých alebo všetkých otázkach, ktoré sa spravujú týmto protokolom, môže taktiež podpísať, prijať, schváliť tento protokol alebo k nemu pristúpiť. Organizácia regionálnej hospodárskej integrácie má v tomto prípade práva a povinnosti zmluvného štátu, a to v rozsahu, v akom má organizácia právomoc v otázkach, ktoré sa spravujú týmto protokolom.
2. Organizácia regionálnej hospodárskej integrácie pri podpise, prijatí, schválení alebo prístupe depozitárovi písomne oznámi, v ktorých otázkach patriacich do predmetu úpravy tohto protokolu na ňu previedli jej členské štáty právomoc. Organizácia bezodkladne a v písomnej forme oznámi depozitárovi všetky zmeny, ktoré nastali v právomoci naposledy oznámenej podľa tohto odseku.
3. V čase podpisu, prijatia, schválenia tohto protokolu alebo prístupu k nemu môže v súlade s článkom 28 organizácia regionálnej hospodárskej integrácie vyhlásiť, že vykonáva právomoc vo všetkých otázkach, ktoré sa spravujú týmto protokolom, a že jej členské štáty, ktoré v predmetnej otázke preniesli právomoc na regionálnu organizáciu hospodárskej integrácie, sú ním viazané podpisom, prijatím, schválením protokolu organizáciou alebo prístupom organizácie k nemu.
4. Na účely nadobudnutia platnosti tohto protokolu sa listina uložená organizáciou regionálnej hospodárskej integrácie nepočíta,

pokiaľ organizácia regionálnej hospodárskej integrácie neurobí vyhlásenie podľa odseku 3.

5. Akýkoľvek odkaz na „zmluvný štát“ alebo „štát“ v tomto protokole sa vo vhodnom prípade vzťahuje taktiež na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie, ktorá je jeho zmluvnou stranou. V prípade, že organizácia regionálnej hospodárskej integrácie urobí vyhlásenie podľa odseku 3, každý odkaz na „zmluvný štát“ alebo „štát“ v tomto dohovore sa vo vhodnom prípade vzťahuje tiež na dotknuté členské štáty organizácie.

Článok 25**Nadobudnutie platnosti**

1. Tento dohovor nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od uloženia druhej listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe uvedenej v článku 23.
2. Potom tento protokol nadobudne platnosť:
 - a) pre každý štát alebo každú organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie uvedenú v článku 24, ktoré ratifikujú, príjmu alebo schvália protokol alebo pristúpia k nemu neskôr, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od uloženia listiny príslušného štátu alebo organizácie o ratifikácii, prijatí, schválení protokolu alebo o prístupe k nemu;
 - b) pre územný celok, na ktorý sa tento protokol rozšíril v súlade s článkom 26, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od doručenia vyhlásenia uvedeného v spomínanom článku.

Článok 26**Vyhľadania týkajúce sa nejednotných právnych systémov**

1. Ak má štát dva alebo viacero územných celkov, v ktorých sa na otázky upravené týmto protokolom uplatňujú rôzne právne systémy, môže v súlade s článkom 28 pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe vyhlásiť, že tento protokol sa vzťahuje na všetky jeho územné celky alebo iba na jeden alebo viaceré z nich a toto vyhlásenie môže zmeniť kedykoľvek ďalším vyhlásením.
2. Každé takéto vyhlásenie sa oznámi depozitárovi a musí výslovne určovať územné celky, na ktoré sa protokol uplatňuje.
3. Ak štát neurobí vyhlásenie podľa tohto článku, tento protokol sa uplatňuje na všetky jeho územné celky.

4. Tento článok sa neuplatní na organizáciu regionálnej hospodárskej integrácie.

Článok 27

Výhrady

K tomuto protokolu nemožno uplatniť žiadne výhrady.

Článok 28

Vyhlásenia

1. Vyhlásenia uvedené v článku 24 ods. 3 a článku 26 ods. 1 možno urobiť pri podpise, ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe alebo kedykoľvek potom a môžu sa kedykoľvek upraviť alebo odvolať.

2. Vyhlásenia, úpravy a odvolania sa oznamujú depozitárovi.

3. Vyhlásenie vydané v čase podpisu, ratifikácie, prijatia, schválenia alebo prístupu nadobúda platnosť pre daný štát súčasne s nadobudnutím platnosti tohto protokolu.

4. Vyhlásenie vydané neskôr a akákoľvek úprava alebo odvolanie vyhlásenia nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, kedy bolo depozitárovi doručené oznámenie.

Článok 29

Výpoveď

1. Zmluvný štát tohto protokolu môže protokol vypovedať písomným oznámením depozitárovi. Výpoveď sa môže obmedziť na niektoré územné celky štátu s nejednotným právnym systémom, na ktoré sa protokol uplatňuje.

2. Táto výpoveď nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí obdobia dvanástich mesiacov odo dňa prijatia oznámenia depozitárom. Ak je v oznámení stanovená dlhšia lehota na nadobudnutie platnosti výpovede, výpoveď nadobúda platnosť po skončení tejto dlhšej lehoty odo dňa prijatia oznámenia depozitárom.

Článok 30

Oznámenia

Depozitár oznámi členom Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného a ďalším štátom a organizáciám regionálnej hospodárskej integrácie, ktoré podpísali, ratifikovali, prijali, schválili dohovor alebo k nemu pristúpili v súlade s článkami 23 a 24:

- a) podpisy a ratifikácie, prijatia, schválenia a prístupy uvedené v článkoch 23 a 24;
- b) deň, v ktorý tento protokol nadobúda platnosť v súlade s článkom 25;
- c) vyhlásenia uvedené v článku 24 ods. 3 a článku 26 ods. 1;
- d) výpovede uvedené v článku 29.

Na dôkaz toho podpísaní riadne splnomocnení zástupcovia podpísali tento protokol.

V Haagu 23. novembra 2007 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obidve znenia majú rovnakú platnosť, v jedinom vyhotovení, ktoré sa uloží v archíve vlády Holandského kráľovstva a ktorého overený odpis sa zašle diplomatickou cestou každému z členských štátov Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného v čase jej dvadsiateho prvého zasadnutia a každému inému štátu, ktorý sa zúčastnil na tomto zasadnutí.